

Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg
Christiansborg
1240 København K

Den 12. marts 2019

Miljø- og fødevareministerens besvarelse af spørgsmål nr. 567 (MOF alm. del) stillet den 13. februar 2019 efter ønske fra Pia Adelsteen (DF).

Spørgsmål nr. 567

”Vil ministeren kommentere til henvendelsen af 13/2-19 fra Dyrenes Beskyttelse om notat om døde grise, jf. MOF alm. del - bilag 401.”

Svar

Jeg har forelagt spørgsmålet for Fødevarestyrelsen, der oplyser følgende:

”Henvendelsen fra Dyrenes Beskyttelse omhandler overordnet tre emner, som Fødevarestyrelsen vil kommentere på.

Sanktionering

Det er korrekt gengivet, at der på baggrund af antallet af døde grise på samlestederne kan være en formodning om, at der ikke er sanktioneret i tilstrækkeligt omfang. De årlige dyrevelfærdsrapporter informerer om de faktisk givne sanktioner. Det er ikke muligt bagudrettet at opgøre omfanget af den eventuelle utilstrækkelige sanktionering.

Fødevarestyrelsen har i efteråret 2018 indskærpet, at der skal ske korrekt dokumentation og sanktionering af overtrædelser af reglerne om transportegnethed. Fødevarestyrelsens Veterinærdirektør har således indskærpet på ledelsesniveau, at der skal ske konsekvent sanktionering, såfremt der i forbindelse med Fødevarestyrelsens kontrol på samlesteder konstateres en overtrædelse. Den 2. januar 2019 og den 18. februar 2019 udsendte Fødevarestyrelsen en faglig meddelelse, hvor det blev indskærpet for de kontroludførende enheder, at der skal udarbejdes kontrolrapporter, når der enten er vejledt eller sanktioneret om transport af ikke-transportegnede dyr.

Fødevarestyrelsens sanktionering af overtrædelser af reglerne om transportegnethed er baseret på princippet om, at sanktioner skal være både nødvendige og tilstrækkelige. Det betyder, at Fødevarestyrelsen skal vælge den sanktion, som på den ene side er tilstrækkelig til at få den ansvarlige til at rette op på forholdene, men som på den anden side ikke er mere indgribende end nødvendigt. Eskalering i sanktioneringen er udtryk for, at gentagne overtrædelser udgør en skærpene omstændighed og at det må vurderes, om det kræver en strengere sanktion for at opnå den ønskede adfærdsændring.

Siden udsendelsen af meddelelsen i januar 2019 har de kontroludførende enheder sanktioneret i overensstemmelse med meddelelsen og efter de gældende sanktionsprincipper.

Transportegnethed og aflivning

Det er landmandens og vognmandens ansvar, at de grise, som landmanden vil eksportere, er transportegnede, mens det er Fødevarestyrelsens opgave at kontrollere, om grisene er transportegnede.

Ifølge transportforordningen skal dyr være egnede til den planlagte forsendelse. Der skal som udgangspunkt sanktioneres, såfremt dyrene har været transporteret trods manglende transportegnethed eller hvis det vurderes, at det allerede ved afgang fra besætningen har været åbenlyst, at dyret ikke ville være egnet til hele den planlagte forsendelse. Grise, der vurderes ikke at være egnet til den videre planlagte forsendelse, kan imidlertid godt være transportegnede til en kortere videre forsendelse til f.eks. slagteri eller til en besætning.

Det vil ikke i alle tilfælde være muligt for Fødevarestyrelsen at vurdere og føre bevis for, at en gris ikke var transportegnet ved afgang fra besætningen. Dette kan ligeledes gælde for grise, der er døde ved ankomst til samlestedet. Der er i øvrigt heller ikke nødvendigvis tale om en overtrædelse af reglerne i tilfælde af, at grise har pådraget sig akutte skader under transporten til samlestedet, der betyder, at de vurderes at være uegnede til den videre transport. Det kan f.eks. være friske skader i form af sår eller akut opstået halvhed.

Fødevarestyrelsens embedsdyrlæger kan afvise at certificere grisene til eksport, enten fordi grisene på baggrund af et konkret veterinærfagligt skøn vurderes ikke at være egnet til den videre transport eller fordi de f.eks. mangler øremærker.

Endelig kan der være grise med handelsfejl, hvilket er "ukurante" dyr med f.eks. pukkelryg, små brok eller skæv tryne. Fødevarestyrelsen foretager ikke en vurdering af, om en gris er behæftet med en handelsfejl eller ej. Det er en beslutning, der træffes af samlestedet og/eller chaufføren ud fra kommercielle hensyn.

For så vidt angår grise, som Fødevarestyrelsen afviser at certificere og grise med handelsfejl, er det oftest samlestedet, der træffer beslutningen om, at dyret skal aflives, fordi det ikke er praktisk muligt at sende dem tilbage til besætningen af smittebeskyttelseshensyn. Fødevarestyrelsen træffer kun afgørelse om aflivning af grise i de tilfælde, hvor der er tale om, at dyrene af dyreværnsmæssige årsager skal aflives.

Fødevarestyrelsen bemærker, at det ikke er ulovligt at aflive ellers friske og sunde grise, så længe gældende aflivningsregler overholdes.

For så vidt angår viden om dyrenes tilstand ved ankomst til bestemmelsesstedet, er der ikke opgørelser herom. I EU-Kommissionens kontrolsystem ved samhandel TRACES registreres der kun døde grise, hvis der udføres veterinære stikprøvekontroller ved bestemmelsesstedet.

Ved ankomst til samlesteder har Fødevarestyrelsen fra 4. kvartal 2017 haft mulighed for elektronisk registrering af oplysninger om antallet af grise, som er døde ved ankomst og antallet af ikke-transporterede grise i forbindelse med kontrol på danske samlesteder, også i de tilfælde, hvor der ikke er grundlag for en sanktion.

Den årlige dyrevelfærdsrapport

Fødevarestyrelsen udfører årligt både kontrol med dyrevelfærd i besætninger og kontrol med transport af dyr. Resultaterne af disse kontroller opgøres i Fødevarestyrelsens årlige dyrevelfærdsrapport.

Det har været fremhævet i pressen, at to konkrete sager, hvor det Veterinære Sundhedsråd har udtalt sig, ikke fremgår af Fødevarestyrelsens dyrevelfærdsrapport. Den ene sag, som der henvises til, blev ved en teknisk fejl ikke medtaget i Fødevarestyrelsens rapport. Det er selvfølgelig beklageligt, at der er sket en fejl, men det er svært helt at undgå fejl i databehandlingen eller fejlregistreringer i forbindelse med Fødevarestyrelsens omfattende kontrol. Det skal bemærkes, at sagen fra starten blev politianmeldt og den manglende registrering i dyrevelfærdsrapporten er således ikke udtryk for manglende behandling af sagen i Fødevarestyrelsen.

Den anden sag om politianmeldelse fremgår af dyrevelfærdsrapporten – blot under politiets opgørelse over kontroller. Det skyldes, at sagen grundet alvor og omfang med det samme blev til en politisag.

Afslutning

Med den politiske aftale af 18. december 2018 om styrket kontrol med dyretransporter, der blev indgået mellem regeringen og Dansk Folkeparti, styrkes kontrollen med dyretransporter for at sikre bedre regelefterlevelse og dermed bedre dyrevelfærd. I aftalen indgår en omlægning af kontrollen, så den bliver mere målrettet de såkaldte "brodne kar". I december 2019 skal effekten af indsatsen evalueres med henblik på drøftelse af den fremtidige kontrol.

Det kan endvidere bemærkes, at der den 28. februar 2019 blev afholdt samråd om antal døde grise på samlesteder, hvor flere af de af ovenstående emner blev drøftet."

Jakob Ellemann-Jensen

/

Esben Egede Rasmussen